

національного менталітету ототожнюється з міркуваннями самого автора: „Я заметил, что украинцы любят и ценят красивое. И очень хорошо поют, щемящее хорошо” (с. 123).

Таким чином, роман В. Бахревського органічно вписується в контекст вітчизняної історичної прози як ще одна яскрава версія національно-визвольної війни українського народу та його вождя Богдана Хмельницького.

І доказом, що твір цікавий не лише фахівцям-літературознавцям, а й читачам, є доволі професійний відгук, залишений одним із користувачів Інтернету: „Исторический роман от признанного классика жанра. Роман охватывает время приблизительно с 1646/7 по 1654 гг – наивысший накал страстей на Украине времен Речи Посполитой и т.н. восстания Богдана Хмельницкого. Это даже не роман, а грандиозное историческое полотно, на котором отражена эпоха во всей ее сложности. Герои здесь и польские шляхтичи, и короли, и аристократы, и казаки, и казачья старшина, женщины и мужчины – весь народ Польши и Украины. Персона главного героя, Хмельницкого, не заслоняет собой эпохи, но все же является центральной. Гетман показан во всей своей противоречивости – он и борец за правду, свободу народа, и покровитель преступников, создатель новой шляхты взамен изгнанной, склонный к запоям в трудное время, импульсивный, но иногда мудрый и далеко все просчитывающий, суровый правитель государства, и нежный отец. То есть фигура Хмельницкого не отлакирована в угоду политическим или идеологическим соображениям, а показана именно такой, в действительность которой безусловно веришь”.

ROMASHCHENKO Lyudmyla Ivanivna,
Doctor of Philological Sciences, Professor at the Department
of Ukrainian Literature and comparative studies
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: lirom5@mail.ru

*Одержано редакцією 21.01.2016
Прийнято до публікації 08.02.2016*

УДК 821.161.2

РОМАЩЕНКО Людмила Іванівна,
доктор філологічних наук, професор кафедри
української літератури та компаративістики
Черкаського національного університету
ім. Б.Хмельницького
e-mail: lirom5@mail.ru

**З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ: РОЗДУМИ НАД КНИГОЮ
ОЛЕКСАНДРА ВАСИЛЬОВИЧА ТКАНКА – ЛЮДИНИ, ПЕДАГОГА, ВОЇНА**
*Тканко О. В. Третій десант (З щоденника партизанської боротьби) Літературний запис
П. Жука, М. Дашиківського. – Київ: Політвидав України, 1985. – 184 с.*

Ці нотатки є даниною пам'яті Герою Радянського Союзу, ректорові нашого університету з 1953 по 1979 роки (тоді Черкаського педінституту), професору-історик О. В. Тканку (йому встановлено меморіальну дошку при вході до центрального корпусу університету), котрому в нинішньому році виповнюється сторіччя від дня народження і 10 років, як він відійшов у позаземні світи.

Моє знайомство з Олександром Васильовичем розпочалося влітку далекого 1974 року, коли мені довелося тимчасово працювати у ректорській приймальні на час відпустки штатного секретаря. Уже тоді була вражена його демократизмом, простотою і людяністю: чи не улюбленим звертанням ректора до молоді і студентів було ніжно-ласкаве – „дитино”.

До цього часу пам'ятаю іспит з історії в Черкаському педінституті. Його приймав Олександр Васильович, слухав уважно, злегка прикривши повіки (за звичкою). Мені випав білет „Велика Вітчизняна війна”, про яку викладач знав із власного болючого досвіду. Після моєї бадьорої відповіді (може видатися дивним, але ця тема мене завжди приваблювала: ще зі школи захоплювалася творами воєнної тематики) задав додаткове питання: хто встановив прапор Перемоги на Рейхстагом. Отримавши відповідь, похвалив і поставив у відомість високу оцінку.

Доля Олександра Васильовича була типовою для представників його покоління. Звичайний український хлопець із Чернігівщини (народився 23 грудня 1916 року в селі Макіївці Варвинського району в родині коваля) вирішив стати педагогом. Ось як згадує про це сам Олександр Васильович в автобіографічній книзі „Третій десант”: „Народився я в грудні 1916 року, коли над світом палало полум'я першої імперіалістичної війни. Та й дитинство моє минуло в буремні роки. Над солом'яною стріхою ковальської хати пронеслися вітри грозових років боротьби за утвердження Радянської влади. І от що здавалося мені дивним. Народився я у війну. Але навіть у дитячих іграх не лежала душа в мене до військової справи. Не захоплювався я дерев'яними шаблями, не сік ними кропиви і лопухів, не хвалився перед ровесниками дерев'яним пістолетом. І взагалі дуже не любив усіляких бійок і сварок. З дитинства у мене було лише одне бажання – стати вчителем” [1, 24]. Ці спогади оприявнюють не тільки життєві наміри юнака, а й підкреслюють добродушність, поступливість його натури.

Після закінчення педагогічних курсів вступив до Ніжинського інституту соціального виховання, який закінчив у 1935 році. У музеї Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (нинішня назва) є експозиція, присвячена Олександру Васильовичу, але тут був відсутній напис, що він очолював Черкаський педінститут, тож під час відвідин музею у складі учасників наукової конференції порадила працівникам додати і цей важливий штрих біографії.

Здобувши професію педагога, Олександр Васильович працював у середній школі (1935-1940), а із середини 1940 року його призначили директором Любешівського педагогічного технікуму на Волині. Але пропрацював у ньому недовго, – у вересні цього ж року його призвали до лав армії. Служив бійцем у гаубичному артилерійському полку. У лютому 1941 року О. В. Тканка відрядили на курси політпрацівників Червоної Армії (закінчив їх у вересні 1941 року).

А згодом у його життя увірвалася війна. Працював старшим інструктором із пропаганди в політвідділі району авіаційного базування. Восени 1942 року частина, де служив О. Тканко, знаходилася під Сталінградом. Його призначили комісаром парашутно-десантної групи для проведення диверсій на ворожих аеродромах. На її рахунок чимало успішних бойових операцій. На німецькому аеродромі біля сіл Великий Бурлук і Білий Колодязь на Харківщині десантники знищили 14 бомбардувальників і 2 винищувачі. Біля хутора Валуйки Новоастраханського району Луганської області десантна група на чолі з О. Танком поповнилася місцевими мешканцями й досягла чисельності 100 осіб. Було створено партизанський загін, що провів низку бойових операцій у тилу ворога, а в лютому 1943 року з'єднався з наступаючими частинами Червоної Армії.

З лютого по липень 1943 року О. В. Тканко – у розпорядженні представництва Українського штабу партизанського руху на Південно-Західному фронті. У липні 1943 року при штабі Південно-Західного фронту була створена партизанська група (у складі 9 осіб) під його командуванням, яку невдовзі перекинули в район Оржиці Гребінківського району на Полтавщині для посилення партизанської боротьби в тилу ворога. Як командир, О. Тканко налагодив зв'язок із партизанськими загонами імені Чапаєва і Шевченка, що діяли на території Київщини й розгорнув диверсійну діяльність на важливих комунікаційних об'єктах. Лише за перші 10 днів вересня партизани знищили 5 ешелонів противника на залізничній магістралі Київ-Гребінка. У другій половині вересня 1943 року ця група допомогла підрозділам 57-ї гвардійської танкової бригади 3-ї гвардійської танкової армії форсувати Дніпро на південь від Переяслава-Хмельницького, захопити село Григорівку і забезпечити переправу батальйону 6-го танкового корпусу.

За вміле керівництво бойовими діями партизанів при форсуванні частинами Червоної Армії Дніпра Олександр Васильович удостоєний високого звання Героя Радянського Союзу (Указ Президії Верховної Ради СРСР від 4 січня 1944 року) із врученням ордена Леніна й медалі „Золота Зірка” (№ 2648) (див.: [2]).

Після з'єднання партизанів із регулярними частинами Червоної Армії О. Тканко знову повернувся в штаб партизанського руху Південно-Західного фронту і після короткого перепочинку, за наказом Українського штабу партизанського руху 1 липня 1944 року, був призначений командиром партизанської десантної групи. На її рахунок з 9 липня по 21 листопада 1944 року більше тисячі взятих у полон німецьких солдатів та офіцерів, три знищені військові ешелони, кілька сотень звільнених із фашистських концтаборів цивільних і військовополонених. Після з'єднання партизанського загону, очолюваного О. Тканком, із частинами Червоної Армії Олександра Васильовича призначили начальником штабу партизанського руху Закарпатської України. Після закінчення війни О. Тканко повернувся до педагогічної діяльності. Очолював Чернівецький і Конотопський педагогічні інститути. А згодом назавжди пов'язав свою долю із Черкасами.

За заслуги перед Вітчизною професор О. Тканко нагороджений орденом Леніна, орденом Жовтневої Революції, двома орденами Червоного Прапора, орденом Богдана Хмельницького 1-ого ступеня, орденом великої Вітчизняної війни 1-ого ступеня, орденом Трудового Червоного Прапора, орденом „Знак Пошани”, численними медалями.

Героїчна сторінка воєнної біографії О. В. Тканка відображена у згаданій книзі спогадів Олександра Васильовича „Третій десант, у якій відтворено боротьбу партизанів і підпільників Закарпаття.

Поява цієї книги викликана, очевидно, потребою досягнути суть правди (нерідко гіркої) про воєнне лихоліття, глибину людських страждань, прагненням осмислити масштаби того зла, що приніс із собою фашизм. І в цьому твір органічно вписується в контекст української літератури 60-80-х років, яка все активніше осмислює драматичні і трагічні конфлікти, виявляє джерела героїзму, величезні можливості людського духу (твори О. Гончара, Ю. Збанацького, В. Козаченка, Гр. Тютюнника, Ю. Мушкетика, В. Дрозда, Г. Колісника та ін.). І, найперше, тих творів про війну, які створені на **документальному** матеріалі (наприклад, тетралогія І. Головченка і О. Мусієнка „Золоті ворота”, повість В. Бойка „Слово після страти”).

Книга О. Тканка належить до автобіографічно-мемуарної прози: це повість-документ, повість-щоденник, повість-літопис партизанської боротьби. Твір складається із чотирьох розділів („У квадраті смерті”, „Верховино, світку ти наш”, „У могутньому наступі”, „Підпільники Закарпаття”), прологу та епілогу.

Хронотоп твору гранично конкретний. Завдяки точному датуванню (як того вимагає жанр щоденника) і реальному ономастикону (дослідження якого потребує спеціальної розмови), можна скласти своєрідну карту дій загону десантників. Проте автор не обмежується лише зображенням партизанських буднів, констатацією проведених військових операцій, а повістує про бойових побратимів, малює їхні портрети (хай і пунктирно), робить екскурси в їхні біографії, що сприймається як данина пам'яті героям – живим і мертвим („Перший, з ким я познайомився тоді, під Переяславом, був Костянтин Спіжевий... Цей веселий красивий хлопець з чорним кучерявим чубом був, як і я, за професією педагогом. Працював піонервожатим у дитячому будинку, навчався в Уманському учительському інституті. Потім – фронт, оточення, підпілля” [1, 14]).

Як історик, О. Тканко активно залучає **документальний матеріал** (вітчизняний і зарубіжний), який вмонтовується у твір: архівні джерела, статистичні дані, різноманітні інструкції, циркуляри, директиви, спогади інших учасників антифашистської боротьби, епістолярій, як-от: „Лише у Хусті за перший місяць окупації вони (фашисти. – Л. Р.) стратили 100 чоловік, в основному молодь... За роки війни на Закарпатті іменем Міклоша Хорті було заарештовано і кинуте у в'язниці та концтабори 183395 закарпатців, 114982 було закатовано. І це на маленькому куточку української землі, що мав населення менше мільйона

чоловік” [1, 7]; циркуляр начальника генерального штабу угорської королівської армії полковника Куті про організацію ефективної „боротьби проти ворожих десантників, агітаторів і партизанів” [1, 28]; таємна директива Гітлера про забезпечення тісного контакту між начальниками тилових установ, діючих військ і вищими керівниками СС і поліції з метою боротьби проти партизанів: „Необхідно використати всі засоби обману і маскуванню... Виправдала себе організація лжезагонів із місцевих жителів, що перебувають на службі в німців і діють під їх керівництвом” [1, 29]. Також див.: [1, 10-12].

У книзі чимало публіцистичних коментарів, що зумовлено її тематикою, домінує стриманий у художньому розумінні стиль, автор загалом ошадливий у використанні тропів. І все ж трапляються у творі лірично забарвлені, емоційні картини, писані рукою талановитого майстра (як-от розлогий опис осіннього карпатського краєвиду (див.: [1, 117-118]). Такі щоденникові записи презентують їхнього автора як людину з тонким відчуттям **краси**. Здавалося б, у часи всенародної трагедії не до сантиментів, а проте спостережливий юнак, що виріс в іншому – лісостеповому – регіоні України, вловлює принади гірського краю й описує їх як справжній митець: „Проти нас крізь серпанок туману на фоні неба вирізьблювалася висока гора. Це, мабуть, і є полонина Рівна... Навкруги розкинувся казково красивий ліс. Повз нас безбоязно пробігали гірські олені й косулі. Хотілося зупинитися, щоб роздивитися цю дивовижну красу...” [1, 19]. Або інший опис, де активно використана діалектна лексика, що часто має іншомовне походження (наслідок перебування Закарпаття в різних державних утвореннях, зокрема Угорщині та Румунії), задля творення відповідного регіонального колориту: „Я прокинувся від холоду. Визирнув з *колиби*. Дощ вже давно перестав. Високо на темному небі переливалися *Косарі* (сузір'я Оріон. – Л. Р.), над горами вже запалилась *Світялка* (Венера?). Коло *ватри* стояв чабан, спершись усією лівицею на свій *бігар*. Високо піднявши голову, він дихав на повні груди. Непереможний і гордий господар гір! Темна ніч, страшно навколо. А йому хоч би що! Він вірить, що скоро зійде сонце. Звідти, зі Сходу... Так і запам'яталася назавжди мені ця ніч – вся розцвічена вогнями ватри й далеких зірок” [1, 25]. Для з'ясування значень окремих слів ми змушені були вдаватися до „Словника русинської мови”, котрий люб'язно запропонувала Випускниця нашого університету, мешканка Прикарпаття Іванна Дідух-Грінченко, а проте й у ньому не всі слова наявні (приміром, „Світялка”).

Наприклад, слово „*бігар*” (зафіксоване у словнику русинської мови й означає „палиця” [3]), імовірно, угорсько-румунського (Бігар – прізвище, що зустрічається на Буковині, Бігар – водоспад у Румунії; Гайду-Бігар (угор. *Hajdú-Bihar*) – медьє (область) на сході Угорщини біля кордону з Румунією) або індоєвропейського походження (Бігар – штат в Індії), хоча можлива й простіша етимологія (від слова „бігати”); *ватра* – у перекладі з румунської означає „вогнище” (Ватра – село і Ватра-Дорней – місто в Румунії).

Художні засоби, використані в пейзажах, також мають регіональний колорит: „А дощ ллє, як з відра, на диво холодний вітер збирає хмаровиння, *терлюючи його, як вівчар отару*” [1, 108]. Використовуючи маловідомі діалектні слова, автор іноді декодує їх: „пир'яники” – „так у Закарпатті називали жандармів”, „гонведи – солдати угорської армії” [1, 22].

З твору напрошуються два важливі висновки: про підтримку радянських партизанів місцевим населенням і всезагальність антифашистської боротьби, що стало запорукою перемоги у війні. Тут чимало прикладів самовідданих учинків представників різних етносів, що засвідчують національно марковані антропоніми: Алексєнко, Потилєнко, Страх, Борканюк, Поп, Крєст'янінова, Астаф'єв, Ломухін, Гаспарян, Ціала Джавахія, Спєвак, Касим Кайсєнов, Самуїл Габерман, Дюла Кеваго, Йозєф Дейкань, Вацлав Цєммер, Ферєнц Патакі, Отто Штраус, Дизидєрій Погарєцький (справжній інтернаціонал!). Автор із почуттям вдячності згадує тих простих верховинців, котрі, ризикуючи життям, допомагали партизанам (дід Пашко, Іван Куклишин, вчителі-патріоти Костик і Станкович, лісоруби Василь Пузяк і Михайло Яцків, колишні бійці інтернаціональної бригади в Іспанії Микола Головка і Юрій Лович), і тих, хто поповнював новостворені партизанські загони для боротьби з ворогом. Серед них один називався „Студент”, оскільки до нього входили переважно студенти мукачівських і ужгородських гімназій (напрошується аналогія до так званих „студбатів”, теж

організованих зі студентів, членом якого став студент Харківського університету, пізніше класик української літератури Олесь Гончар).

Книга „Третій десант” засвідчила, що її автор назавжди полюбив карпатський край, його природу, історію, традиції, а головне – талановитих, добрих і відважних людей („Прекрасна і велична історія цього мужнього народу. Відірваний від материнського лона майже десять років, пригнічений і катований, він все ж не втратив своєї самобутності, своєї мови, своїх традицій і палкого бажання возз’єднатися з Україною в єдиній сім’ї народів” [1, 47]; „До чого ж гарні гори! Не закохатися в них не можна. Скільки краси й чарівності у цих водогроях, водопадах, шумливих, прозорих гірських річках і полонинах!” [1, 48]). Автор добре обізнаний із топонімією краю, що засвідчує багатий, регіонально забарвлений ономастикон твору, який рясніє назвами населених пунктів Закарпаття, полонин, скель, ущелин тощо (ойконіми (назви сіл, селищ, містечок): Лумшори, Лікіцари, Люта, Тихий, Великий Березний, Малий Березний, Липовець, Буковець, Муракеза, Бачки, Севлюш, Смерекове, Черногорова, Хуст, Воловець, Свалява, Мукачево, Ужгород, Тур’я Поляна; гідроніми: річки Латориця, Уж, Ізвор, Шипот, Вича; водоспад Шепот (Шипот, – очевидно, сталася технічна помилка); ороніми: полонини Рівна, Боржавська, Плай, Тур’янська долина; гірські масиви і вершини Остра, Лютянська Кориця, Рівний Плай, Обавський Камінь, Менчул, Горгани; Великий Діл, Гемба, Магура, перевали Гуклівський й Ужоцький, урочище Синяк).

О. Тканко зі співчуттям повістує про драматичну долю верховинців, їхні бідування, а проте невтоленне прагнення до кращого життя (див.: [1, 55-67]).

Хоч у книзі повістується про найстрашнішу в історії людської цивілізації війну, проте ніде не смакується кровопролиття, жорстокість, відсутні натуралістичні подробиці (чим нерідко хибують твори воєнної тематики сучасних українських письменників). Більше того, наявні приклади **гуманного** ставлення радянських бійців: відпускають живими хортистів, що здалися в полон; під час штурму комендатури партизан Мещеряков рятує німецьке немовля, а пізніше закриє малюка своїм тілом від кулі снайпера. А Леонід Потиленко, щоб урятувати взятих у заручники жителів села, які дали йому притулок, сам добровільно виходить із укриття, аби потім завести в пастку ворогів й підірвати разом із собою... (цей епізод нагадує поему А. Малишка „Прометей”, яка також мала свого прототипа).

Хронологічно рамки зображуваного обмежені закарпатським рейдом влітку-восени 1944 року (перший запис датований 20 липня, останній – 28 жовтня), але вони розширюються у пролозі та епілозі і завдяки використанню засобів ретроспективи та антиципації. Так, завдяки засобам ретроспекції (спогади), дізнаємося про деякі віхи життєвої долі О. Тканка: дитинство, юність, навчання, участь у партизанському русі (див.: [1, 24-25], [1, 62-66]). Як своєрідна вставна новела сприймається цікава розповідь про відчайдушну акцію Олександра Тканка і німця Роберта Клейна по перешкоджанню гітлерівським військам переправитися на правий берег Дніпра біля села Ліплявого (пам’ятаю її ще зі студентських літ). Вдаючи із себе німецького полковника, представника ставки (Клейн) і його шофера (Тканко), вони повідомили фальшивий наказ про зупинення переправи і повернення фашистських частин на лівий берег, що сприяло успішному наступу Радянської Армії (див.: [1, 60-62]). За вдало проведену операцію обом було присуджено звання Героя Радянського Союзу. Однак таких власне автобіографічних моментів про особисті успіхи у творі обмаль – домінує розповідь про бойових соратників, що вигідно вирізняє скромного Олександра Васильовича від тих нині сущих, хто за життя ставить сам собі пам’ятники і погруддя.

У книзі є також антиципаційні вставки, зокрема повідомлення про подальшу долю учасників партизанського руху на Закарпатті (приміром, про К. Кайсенова (про цього сміливого казахського юнака Касима, якого в загоні називали лагідно „Вася”, багато мовиться в повісті), що став відомим письменником, Народним героєм Республіки Казахстан, лауреатом Міжнародної премії імені О. Фадєєва,). Про Олександра Васильовича згадує і Кайсенов у своїх книгах. Цікаві містичні збіги їхніх біографій: майже ровесники, відійшли у далекі світи у 2006 році: Олександр Васильович у квітні – місяці, у якому народився Касим, а останній у грудні – місяці, коли народився його бойовий побратим.

Говорити про повість О. Тканка, хоча вона невелика за обсягом, можна ще довго. Та й сама вона може багато розповісти про її автора і його бойових побратимів, життя кожного з яких заслуговує на окрему книгу. Але об'єм статті, на жаль, обмежений. Тож, підсумовуючи, наведемо слова автора передмови, одного з керівників партизанського руху генерал-майора у відставці О. М. Асмолова: „... хочеться підкреслити той емоційний моральний заряд, який несуть читачеві сторінки книги, особливо розповіді про діяльність комуністичного підпілля Верховини, про життя його славних і самовідданих героїв. Різні за віком, характером, вони мають спільні риси. Всіх їх єднає високе почуття інтернаціонального обов'язку, глибока переконаність у торжестві справедливості, ненависть до фашизму. Цю щирю повість з великою користю для себе прочитають і юнак-школяр, і ветеран війни” [4, 5].

Завершуючи розповідь про Олександра Васильовича Тканка як людину, не можемо обійти його активної громадянської позиції. Уже будучи в поважному віці (незважаючи на хвороби), він був неодмінно присутній на численних заходах-акціях, виступав проти деструктивних процесів у державі, проти (на догоду політичній кон'юнктурі) переписування історії, творцем якої він був сам і його героїчне покоління.

Список використаної літератури

1. Тканко О. В. Третій десант (З щоденника партизанської боротьби) Літературний запис П. Жука, М. Дашківського. – Київ: Політвидав України, 1985. – 184 с.
2. Тканко Олександр Васильович // Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Тканко_Олександр_Васильович
3. Словник русинської мови: Режим доступу: <http://slovo.uz.ua/index.php?letter=b>; Словничок діалектних слів, які вживаються у побуті на Березнянщині(без цензури+18)(оновлений): Режим доступу: <http://bereznyj.com.ua/posts/20-slovnichok-dek-lka-m-scevyh-sl-v-jak-vzhyvayuty-u-pobut-gromadjany-bereznjanschyny-bez-cenzury-18.html>
4. Асмолов О. Передмова// Тканко О. В. Третій десант (З щоденника партизанської боротьби) Літературний запис П. Жука, М. Дашківського. – Київ: Політвидав України, 1985. – С. 3-5.

ROMASHCHENKO Lyudmyla Ivanivna,
Doctor of Philological Sciences, Professor at the Department
of Ukrainian Literature and comparative studies
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: lirom5@mail.ru

*Одержано редакцією 13.01.2016
Прийнято до публікації 08.02.2016*

УДК 821.161.2

ВЕРТИПОРОХ Оксана Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри
української літератури та компаративістики
Черкаського національного університету
ім. Б.Хмельницького
e-mail: vertuporoh@i.ua

ХТО СВОЮ КРОВ НЕ ГАНЬБИТЬ, ТОМУ ВОНА – ПОКРОВ!

Люко Дашвар. ПоКров. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. – 384 с.

Люко Дашвар вже котре дарує українському читачеві цікавий текст про трансформації людської душі. І призвичаївшись до традиційної думки про розважальний характер (для мене насамперед антидепресійний) масової літератури, очікуєш динамічного невибагливого сюжету, типових характерів героїв, щасливої розв'язки, любовної, акцентованою авторкою, лінії. Проте, почавши читати «ПоКров» (так, задля